

OLAF izmeklēšanās atklāta krāpšana un pārkāpumi vairāk nekā 1,2 miljardu eiro apmērā

2023. gadā Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) veiktajās izmeklēšanās konstatēts, ka jāatgūst vairāk nekā 1 miljards eiro nepamatoti iztērētas ES nodokļu maksātāju naudas. OLAF izmeklētāji nāca uz pēdām vēl 209 miljoniem eiro, pirms tie tika nepamatoti iztērēti, un pabeidza 265 lietu izmeklēšanu. Šodien publicētais OLAF 2023. gada ziņojums sniedz pārskatu par galvenajiem OLAF darbības rezultātiem, piemēriem, tendencēm un operācijām pagājušajā gadā.

OLAF izsekoja ne tikai nepareizās rokās nonākušus ES līdzekļus, bet arī kontrabandistus, viltotājus un muitas krāpniekus, palīdzēja nodrošināt ES tirdzniecības aizsardzības pasākumu un sankciju īstenošanu Ukrainas atbalstam un turpināja izstrādāt politiku jaunu krāpšanas modeļu attīstības novēršanai un apkarošanai. OLAF arī izmeklēja gadījumus saistībā ar aizdomām par ES ierēdņu vai iestāžu darbinieku pārkāpumiem.

OLAF izmeklēšanas darbību rādītāji 2023. gadā:

- OLAF ieteica ES budžetā **atgūt 1,04 miljardus eiro**.
- OLAF **novērsa nepamatotus izdevumus** no ES budžeta **209,4 miljonu eiro apmērā**.
- OLAF **pabeidza 265 izmeklēšanas** un kompetentajām dalībvalstu un ES iestādēm sniedza **309 ieteikumus** turpmākiem pasākumiem.
- Pēc OLAF ekspertu veiktajā **1178 sākotnējiem izvērtējumiem** OLAF sāka **190 jaunas izmeklēšanas**.
- OLAF ziņoja Eiropas Prokuratūrai (EPPO) par **79 lietām saistībā ar iespējamām noziedzīgiem nodarījumiem**.

OLAF ģenerāldirektors *Ville Itälä* komentēja: "2023. gadu raksturoja cīņa pret krāpšanu visās frontēs. Šajā ziņojumā ir iekļauti daudzu lietu piemēri, kad OLAF un partneri ir sadarbojušies, lai palīdzētu aizsargāt ES finanšu intereses, iedzīvotājus, ekonomiku un tiesiskumu.

Papildus neatkarīgas izmeklēšanas pilnvarām OLAF ir arī svarīga politiska loma – 2023. gadā OLAF koordinēja Eiropas Komisijas stratēģijas krāpšanas apkarošanai jauno rīcības plānu. Jo mēs uzskatām, ka prevencija joprojām ir visefektīvākais instruments krāpšanas apkarošanai.

Šis ziņojums iznāk laikā, kad OLAF atzīmē savu 25. gadadienu. Pa šo laiku OLAF ir nācis uz pēdām miljardiem eiro, kas būtu zaudēti krāpšanas un pārkāpumu dēļ. Ir svarīgi uzsvērt, ka neviens no ziņojumā minētajiem vai pēdējo 25 gadu laikā panāktajiem sasniegumiem nebūtu iespējams bez OLAF darbinieku ieguldījuma. Mūsu vislielākā

vērtība ir mūsu izmeklētāji, IT eksperti, kriminālistikas analītiķi, datu analītiķi, juristi un tieslietu eksperti, politikas eksperti.”

OLAF izvērtēja aizdomas par slepenu vienošanos, manipulācijām ar iepirkuma procedūrām, interešu konfliktiem un mākslīgi sadārdzinātiem rēķiniem. Arvien vērojama tendence, ka krāpšana un pārkāpumi bieži notiek digitālā vidē. OLAF izmeklēšanas, kuru mērķis ir aizsargāt ES nodokļu maksātāju naudu, aptver visas ES izdevumu jomas — sākot ar reģionālā finansējuma programmām līdz finansējumam lauksaimniecībai un pētniecībai. OLAF veica izmeklēšanu visās ES dalībvalstīs un arī trešajās valstīs.

Muitas jomā OLAF atklāja mēģinājumus ļaunprātīgi izmantot muitas tranzīta procedūras, izvairīšanos no antidempinga maksājumiem, krāpšanu izcelsmes un pārāk zemas preču vērtības noteikšanas jomā. OLAF arī sadarbojās ar partneriem, lai apturētu dažāda veida nelegālu tirgošanos: tika atklātas viltotas zāles, pusmiljons viltotu un potenciāli bīstamu rotaļlietu, 6 miljoni litru nelikumīgas izcelsmes vīna, alus un stipro alkoholisko dzērienu, tūkstošiem tonnu nelikumīgas izcelsmes atkritumu. 2023. gadā Apvienoto Nāciju Organizācija un Pasaules Muitas organizācija piešķīra OLAF starptautisku balvu, paužot atzinību par darbu, kas vērsts pret klimatomkaitīgu fluorētu siltumnīcefekta gāzu nelikumīgu tirdzniecību.

Pagājušajā gadā OLAF arī pabeidza 44 izmeklēšanu saistībā ar ES ierēdņu vai iestāžu darbinieku nelikumīgu rīcību. Šīs izmeklēšanas ne vien nodrošina, ka ikviens tiek saukts pie atbildības saskaņā ar visaugstākajiem rīcības standartiem, kā to pamatoti sagaida ES pilsoņi, bet arī palīdz aizsargāt ES reputāciju kopumā.

OLAF cieši sadarbojas ar partneriem citās ES organizācijās, ES dalībvalstu iestādēs un trešajās valstīs, kā arī ar starptautiskām organizācijām. Ir būtiski saskatīt kopainu, jo robežas un konkrētu jurisdikciju ietvars krāpšanu neaptur. OLAF partneru tīkls darbojas visā pasaulē, un tas paplašinās ik gadu — 2023. gadā tika parakstīti jauni nolīgumi ar iestādēm ASV, Ukrainā un ar Pasaules Bankas grupu.

OLAF 2023. gada ziņojums ir pieejams [OLAF tīmekļa vietnē](#) pilnā interaktīvā versijā un arī īsajā versijā.

OLAF uzdevumi, pilnvaras un kompetence

OLAF misija ir atklāt, izmeklēt un novērst ar ES līdzekļiem saistītu krāpšanu.

OLAF pilda savus uzdevumus:

- veicot neatkarīgu izmeklēšanu par krāpšanu un korupciju saistībā ar ES līdzekļiem, lai nodrošinātu to, ka visa ES nodokļu maksātāju nauda nonāk projektos, kuri var radīt darbvietas un izaugsmi Eiropā;
- stiprinot iedzīvotāju uzticēšanos ES iestādēm, izmeklējot ES ierēdņu un ES iestāžu darbinieku pieļautus būtiskus pārkāpumus;
- veidojot stabilu ES krāpšanas apkarošanas politiku.

Īstenojot savu neatkarīgās izmeklēšanas funkciju, OLAF var izmeklēt lietas, kuras saistītas ar krāpšanu, korupciju un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas apdraud ES finanšu intereses attiecībā uz:

- visiem ES izdevumiem — galvenās izdevumu kategorijas ir struktūrfondi, lauksaimniecības politika un lauku attīstības fondi, tiešie izdevumi un ārējais atbalsts;
- dažām ES ieņēmumu jomām, galvenokārt muitas nodokļiem;
- aizdomām par ES ierēdņu un ES iestāžu darbinieku pieļautiem būtiskiem pārkāpumiem.

Pēc tam, kad *OLAF* ir noslēdzis izmeklēšanu, kompetentajām ES un valstu iestādēm ir jāpārbauda *OLAF* sniegtie ieteikumi un jāpieņem lēmums par to izpildi. Visas attiecīgās personas, kamēr vien viņu vaina nav pierādīta kompetentā valsts vai ES tiesā, uzskata par nevainīgām.

Sīkāka informācija:

Kirill GELMI
runaspersona
Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)
Tālrunis: +32 2 29 88146
E-pasts: olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

 [@EUAntiFraud](https://twitter.com/EUAntiFraud)

 [European Anti-Fraud Office](https://www.linkedin.com/company/european-anti-fraud-office)

Theresa ZAHRA
runaspersonas vietniece
Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)
+32 2 29 57270
olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

 [@EUAntiFraud](https://twitter.com/EUAntiFraud)

 [European Anti-Fraud Office](https://www.linkedin.com/company/european-anti-fraud-office)